

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Homicidio

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Quinta. Adferuntur quæ in famosis Memoriali Hispanico & Specimine ab Adversariis allegata fuerunt ad avertendum condemnationem 65. Propositionum & specialiter illarum quæ de Homicidio agunt.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951915-6

quovis modo *injuste impediunt*, ne occisor assequatur quod ei debetur. Pontifices proinde & Reges subjiciuntur isti tribunali : nonne dæmoniaca potius, quam humana censenda est hæc doctrina ?

8. Ut occidendus sis, sufficit quod iudicio occisoris istorum omnium aliquid facias, nam ipse per istas Propositiones solus constituitur Iudex, accusator, & testis : sufficit quoque ut occidaris, si ejus iudicio sit *calumnia* quam infers, si ille iudicet quod *calumniam nitari inferre* : patet ex trigesima. Sufficit pariter, ut occidaris, si eum *impedias* in casibus Propositionis 33. modo id illius iudicio facias *injuste*.

9. Si veræ sint istæ Propositiones, nulli magis quam Magistratus, Consilarii, Provinciarum Gubernatores, & præ omnibus Reges occisionis periculo erunt expositi. Nam quod Regiæ functiones ad plures se extendunt, eò plures Iudices Regi constituuntur, quorum aliqui censeant à Rege sibi inferri calumniam, alii ab eo invadi bona, quæ se possessuros sperant, multi per Regem se impediri *injuste*, ne assequantur quod ejusmodi Iudices sibi deberi aestimant. Quibus admisis, ubi asyllum reperient Reges, præsertim attento Corollario sequenti.

10. Cum Propositiones de Homicidio non restringant ad determinatam aliquam occisionis speciem, etiam comprehendunt eam quæ sit veneno, aut quovis alio proditorio modo: Nulla proinde hominum conditio vel status, nulla dignitas aut potentia tuta erit adversus scelestissimam illam doctrinam.

Si Propositiones illæ fuissent ad praxim deductæ, pauci reperirentur homines saltem sæculares qui hæctenus neminem occidissent : aliqui enim *alapa*, vel *fuste* fuerunt percussi, aliquibus occidendi occasionem dederit ablatio rei valentis saltem unum *aurum*, plures sunt inter ipsos, quibus vitâ durante aliquoties evenit, ut ipsorum iudicio quispiam ipsis *calumniam* intulerit, aut inferre *nisus* fuerit, juxtâ Propositionem 30. Denique vix ullus reperitur inter ipsos, cui aliquando non evenit, ut invaderentur ea, ad quæ suo iudicio jus inchoatum habebat, vel ut *injuste* suo iudicio impediretur ab Hæreditate adeunda, à Legatis percipiendis, aut ab alio jure expresso in Propositione 33.

Si praxis rursus fuerit illi doctrinæ conformis, miraberis reperiri hominem aliis conviventem qui sit vitæ longioris, potissimum inter illos, quorum functiones ad plures se extendunt, patet ex corollariis septimo & octavo & præcipuè ex nono.

CONCLUSIO QUINTA.

Adferuntur quæ in famosis Memoriali Hispanico & Specimine ab Adversariis allegata fuerunt ad avertendum condemnationem 65. Propositionum & specialiter illarum quæ de Homicidio agunt.

FX hac ultima delegatione (Lovaniensium scilicet ad S. Sedem) exitum lamentabilem prout dantes verentur : primò quod soli Iansenista Roma bene audiant pro se & contra eorum Adversarios..... 2. Ego nemo dubitet, quin ritè examinatis Moralium libris multe ex eorum Propositionibus Censuram mereantur : quod hoc tamen ad petitionem istorum Doctorum Lovaniensium decernantur, novum erit gravissimum seminarium. Ita Adversarii in famoso Memoriali Hispanico parte secundâ §. 3. sufficiebat ergo illis ut Propositiones ante dictæ de Homicidio cum tot aliis scandalosis & perniciosis non condemnarentur, quod condemnatio petebatur & sollicitabatur à Doctoribus Lovaniensibus.

Speciales rationes allegant pro qualibet Propositione in sæpius citato Specimine, pro trigesima quidem, quæ est prima de Homicidio, adferunt sequentia : "primò. Hanc Propositionem totam his verbis nusquam invenerunt : priorem partem fere excerptère

„ ex Leonardi Lessii lib. 2. de justitia & jure cap. 9. dub. 12. num. 77. poterant aliorum
„ magno numero Authorum verbis doctrinam eandem representare S. Sedi. Notiores illi
„ sunt peritis, quàm ut nominandi hic sint, simulque doctrina illorum Sedi Apostolicæ
„ & Romanis Theologis tam nota, ut non fuerit operæ pretium de hac illos doceri à Lo-
„ vaniensibus Doctoribus.

„ Porrò de Invasore, qui fustem vel alapam nititur impingere pronuntiat timidus per
„ verbum videtur, requirens etiam, ut contumelia sit atrox, & post omnia addens hæc,
„ verum hac sententia non est sequenda. Satis enim esse debet in Republica ut injuria verbales
„ verbis repelli, & legitima vindicta comprimi & castigari possunt. Placuit Doctoribus hæc
„ dissimulare exemplo Lud. Montalii Ep. 7. & Auctoris libri La Morale des Jesuites tom. 2.
„ p. 310. 311.

„ Secundò posteriorem Propositionis partem unde acceperint, nobis non constat, à
„ Lessio quidem accipere non potuerunt, potuissent à Martino Navarro in summa cap. 15.
„ num. 4. Petro Navarra, aliisque rem ipsam docentibus: sed illi quidem in Belgio nihil
„ turbarunt. Hæc verbis ipsius Speciminis pro Propositione 30, sive prima de Homicidio:
„ nunc brevitate causâ verbis nostris exprimemus quæ ibidem allegantur pro 31. & 32.

Pro Propositione trigesima, quæ est secunda de Homicidio, Adversarii in Specimine
allegant Antonium de Escobar & addunt, Molinam dicere, quod condemnare non auderet
eum, qui occidit furem auferentem rem alienam valoris unius aurei resistente Domino
aut custode illius.

Pro 32. id est, tertia de Homicidio, adferunt quod P. Franciscus Amicus referat appro-
betque communiorem doctrinam Theologorum, qui censent licere occidere invasorem,
non solum vitæ, sed etiam facultatum. Ex hac sententia communiore, inquirunt Adver-
sarii in Specimine, inter alia corollaria infert Amicus licitum esse defendere etiam ad quæ
jus inchoatum habemus. His verbis subjungit idem P. F. Amicus; quare licitum erit tam
Hæredi, quàm Legatario contra injustè impediendum ne vel hereditas adeatur, vel legata solvan-
tur se defendere, sicut & jus habenti in cathedram contra eorum possessionem injustè impediendum.

Hinc videre licet, quod P. Amicus non minus faverit quartæ propositioni de homicidio,
quàm tertiæ; quidquid interim dicant Adversarii, qui in Specimine, de quarta propo-
sitione istud nec omninò affirmant, nec omninò negant; scæus de tertiâ, quam aiunt evi-
denter sequi ex communiore doctrina, ut ipsi vocant, dicente licitè occidi invasorem Fa-
cultatum: cujus doctrinæ etfi ille communem ac communiorem dicat, falsitatem osten-
dere conabimur conclusione septima. Interea ex allegatis per Adversarios pro quatuor
Propositionibus de Homicidio

Collige primò, quinam de Theologia male meriti sint, an Lovanienses, qui ut alias
scandalosas & perniciosas doctrinas omittam, horrendas illas de homicidio condemnari
petierunt, & procurarunt; an vero eorum Adversarii, quarum alii eas invenerunt, aut
probarunt in libris suis: alii in exhibitione Memorialis & Speciminis easdem comproba-
runt, vel condemnationi subducere studuerunt.

Secundò collige, quod non Lessii, non Escobari, non Molinæ, non P. Amici, aut
aliorum per Adversarios citatorum, nec etiam ipsorummet citantium autoritas: apud
S. Sedem efficere potuerint, quo minus Propositiones de homicidio condemnarentur. Nec
te proinde Lector moveat ejusmodi virorum autoritas ut credas fieri non posse, quod illi
tibi proponant dogmata scandalosa & in praxi perniciofa.

Tertiò collige, etfi doctrinam aliquam cum Lessio teneant Doctores alii magno numero,
prout de hac: Fās est viro honorato occidere invasorem, qui fustem, vel alapam nititur impin-
gere, in Specimine asserunt Adversarii, quod non ideò sis in conscientia tutus. Quomodò
ergò securum te faciet, quæ Adversariis est verâ germanaque ac practica Probabilitas.

Quartò

Quartò collige; veluti puerilia terriculamenta sive nocturnos lemures esse explodendum ineptum aliquod argumentandi genus, repetitum toties in *Specimine*, & ad nauseam utique in Adversariorum Theſibus, reducitur autem ad hanc formam: *ita Montaltius, ita Morale des Iesuites, ergo malè, ergo hereticè*, quod consequens est non exprimant, satis tamen insinuant. Ineptum, imo ineptissimum voco illud argumentandi genus. Quis enim sibi persuadeat libros illos tam infelicitè esse conscriptos, ut valeat hæc consequentia; hæc illudve continetur illis, ergo non subsistit: verùm etiam talia valent apud Adversarios nostros ad supplendum aliorum argumentorum defectum; oportuna insuper sunt, ut imperitis ac sibi devotis horrorem incutiant tot sibi adversantium dogmatum ac veritatum, quæ libris istis traduntur: quo nimirum fiat ut dum falsa creduntur, quæ habentur in istis libris, illicò vera putentur dogmata opposita; id est, Adversariorum nostrorum laxitates. Insignis profectò astutia, qua persuadere etiam poterunt, veras esse tot Propositiones ab Alexandro VII. & Innocentio XI. condemnatas, quia à *Montaltio*, & libro dicto *Morale des Iesuites* traduntur assertiones Propositionibus condemnatis directè oppositæ. Vel fortè etiam (quod non minus verosimilè nobis videtur) id ridiculo illo sophismate intendunt efficere, ut pudendam vel effrontibus scelestissimorum dogmatum infamiam in dictis libris omnium oculis exhibitam, saltem aliquatenus contegant, satis advertentes vix reperire esse aliquem qui ad tam impiarum sententiarum lectionem non horreat, earum Authores detestetur, & Authorum istorum assecras & patronos minori in pretio, ne dicam contemptui habeat. Appage ergò puerilia illa terriculamenta: *Ita Montaltius, ita la Morale des Iesuites, ergo malè, ergo hereticè*. Nihil certè istis sophismatibus tribuendum censuit S. Sedes, dum non omisit condemnare primam Propositionem de Homicidio, neque tot alias, à quarum condemnatione Adversarii eam deterere voluerunt, quia ejusmodi propositiones accusaverant, impugnaverant, & exploserant *Montaltius*, & *la Morale des Iesuites*.

CONCLUSIO SEXTA.

Quibus rationibus antedicti Theologi, & præcipuè Lessius adducti fuerint, ut vita de Homicidio sentirent.

“**Q**uia bona temporalia sunt ad vitam servandam necessaria, sicut licet vitam tueri, ita etiam hæc quæ vitæ sunt necessaria, non solum præcisè ut vivamus, sed etiam ut convenienter & honestè vivamus. Concessâ autem defensione, etiam concessa censetur occisio, sine qua sæpè non potest esse defensio. Ita *Lessius de Jure & Justitia* cap. 9. dub. 11. ut probet quod liceat occidere furem in defensionem suarum facultatum, si illæ sint magni momenti. Et pergit dubio 12. *Fas etiam est viro honorato occidere invasorem, qui fustem, vel aliam nititur impingere, ut ignominiam inferat, si aliter hac ignominia vitari nequit. Rationem allegat: quia hic conatur auferre honorem qui merito pluris apud homines aestimatur, quam damnum multarum pecuniarum, ergo si potest occidere, ne damnum pecuniarum accipiant, potest etiam, ne hanc ignominiam cogatur sustinere. Alia quædam homicidia istis deteriora ibidem sentit Lessius esse solum speculativè probabilia, quæ si Escobario credimus, dicenti: minimè percipio aliquam propositionem esse speculativè probabilem & in praxi amplexari non posse, hoc ipso etiam sunt practicè licita, cum, ut idem ait, probabilitas practica à speculativa oriatur probabilitate, ab eaque differat tamquam effectus à sua causa.*

Simili viâ P. F. Amicus ex licita, ut vult, occisione invasoris non solum vitæ, sed etiam facultatum, concludit licere Clerico vel Religioso calumniatorem gravia crimina de se, vel